

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 25ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1971

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

‘Ο ’Ακαδημαϊκός κ. ’Ιω. Ξανθάκης κατά τὴν παρουσίασιν τοῦ ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ’Υφηγητοῦ κ. Κων/νου I. Μακρῆ ἐκδοθέντος βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Physics of the Solar Corona. Proceedings of NATO Advanced Study Institute on Physics of the Solar Corona held at Cavouri - Vouliagmeni Athens, Greece, 6 - 7 September 1970», εἰπε τὰ κάτωθι :

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν ’Ακαδημίαν Ἀθηνῶν τὸν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Ἐρευνῶν Ἀστρονομίας καὶ Ἐφημοσμένων Μαθηματικῶν ’Υφηγητοῦ κ. Κωνσταντίνου I. Μακρῆ ἐκδοθέντα εἰς ’Ολλανδίαν καὶ ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ οίκου Reidel τόμον ὑπὸ τὸν τίτλον «Φυσικὴ τοῦ ’Ηλιακοῦ Στέμματος - Physics of the Solar Corona».

Διὰ τοὺς ἀστροφυσικούς, τὸ λαμπρὸν ἀστρον τῆς ἡμέρας ἀποτελεῖ τὸ μέγα καὶ τὸ πλησιέστερον πρὸς ἡμᾶς ἔργαστήριον τῆς φύσεως. Τὸ ἡλιακὸν στέμμα, τὸ δποῖον ἀποτελεῖ τὸ θέμα τοῦ ὑπὸ παρουσίασιν βιβλίου, μὲ τὴν μικράν του πυκνότητα, τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν, τὴν τεραστίαν ἔκτασιν, τὰς ἐσωτερικὰς κινήσεις καὶ τὴν μεταβλητότητα τῶν φυσικῶν συνθηκῶν ἀπὸ σημείου εἰς σημεῖον ἐντὸς αὐτοῦ, θέτει σοβαρὰ καὶ δύσκολα προβλήματα εἰς τοὺς Φυσικοὺς καὶ τοὺς Ἀστροφυσικούς.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ ’Ηλιος ἐπέσυρεν ἴδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν ἐρευνητῶν τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὰς σχέσεις τῶν ἡλιακῶν καὶ γηίνων φαινομένων. Αἱ συντελεσθεῖσαι καὶ συντελούμεναι καθ’ ἐκάστην πρόοδοι εἰς τὸν τομέα τῶν ἐρευνῶν τοῦ διαστήματος, διὰ τὰς ὅποιας τεράστια χρηματικὰ ποσὰ διατίθενται σήμερον, εἶναι τόσον ταχεῖαι καὶ τόσον ἐκτενεῖς, ὥστε καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ εἰδικοὶ ἐπιστήμονες ἀδυνατοῦν νὰ τὰς παρακολουθήσουν καὶ νὰ τὰς ἀφομοιώσουν πλήρως. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν πολλοὶ διεθνεῖς δργανισμοί, ὡς ἡ ’Επιστημονικὴ ’Επιτροπὴ τοῦ NATO, δργανώνουν κατὰ πυκνὰ χρονικὰ διαστή-

ματα Συμπόσια ἡ Ἰνστιτοῦτα προκεχωρημένων Σπουδῶν διὰ τὴν πληρεστέραν ἐνημέρωσιν τῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων ἐπὶ τῶν τελευταίων ἔκάστοτε ἐπιτευγμάτων τῆς ἐπιστήμης εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς μὲ τοὺς ὅποίους εἰς ἕκαστος τῶν συνεργούμενών ἀσχολεῖται.

Τὸ τελευταῖον Ἰνστιτοῦτον Προκεχωρημένων Σπουδῶν τοῦ NATO διὰ τὰς ἥλιακὰς ἔρευνας ἔλαβε χώραν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ παρελθόντος ἔτους 1970, εἰς Καβούρι - Βουλιαγμένης Ἀττικῆς καὶ ἐτέλη ὑπὸ τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ K.E.A.E.M. τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, Δρος Κωνσταντίνου Μακρῆ.

“Οπως ἀνέφερον ἡδη, μὲ τὰ ἥλιακὰ φαινόμενα καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν μὲ τὸ πλῆθος τῶν πολυπλόκων φαινομένων τοῦ μεσοπλανητικοῦ διαστήματος καὶ τῆς γηίνης ἀτμοσφαίρας ἐν τῷ συνόλῳ της, ἀσχολεῖται σήμερον σημαντικὸς ἀριθμὸς διαπρεπῶν ἔρευνητῶν. Δὲν ἐκπλήσσει συνεπῶς τὸ γεγονός ὅτι εἰς τὸ ἡδη ἐκτενέστατον πεδίον τῆς κυρίως Φυσικῆς ἐπιστήμης, προσετέθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς ἐπίσης ἐκτενής κλάδος ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἡλιακὴ Φυσική».

Εἰς τὸν παρόντα τόμον, τὸν ὅποιον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω σήμερον εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἐκτίθενται τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσφάτων ἔρευνῶν ὑπὸ 22 ἐκ τῶν πλέον ἀριθμῶν εἰδικῶν ἐπιστημόνων τῶν χωρῶν τοῦ Βορειοατλαντικοῦ Συμφώνου, ἐπὶ τῆς ἐξωτάτης ἥλιακῆς ἀτμοσφαίρας.

Εἰς τὴν θερινὴν ταύτην Σχολὴν ἔλαβον μέρος οἱ διαπρεπέστεροι εἰδικοὶ ἐπὶ τοῦ ἥλιακοῦ στέμματος, ὅπως ὁ καθηγητὴς Goldberg, Δ/ντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Kitt Pic, ὁ καθηγητὴς Evans μὲ τοὺς συνεργάτας του τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Sacramento Pic, ὁ Δρ. Newkirk, Δ/ντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου Boulder τοῦ Colorado, ὁ καθηγητὴς Waldmeier, Δ/ντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Ζυρίχης, ὁ Δρ. Wilson τοῦ Ἐργαστηρίου Gulham τῆς Ἀγγλίας, ὁ Δρ. Dolfus τοῦ Ἀστεροσκοπείου τῆς Meudon, ὁ καθηγητὴς Noci, τοῦ Ἀστεροσκοπείου τοῦ Arcetri, ὁ καθηγητὴς Kundu, τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Maryland καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Οὗτοι ἐξέθεσαν τὰς τελευταίας ἀνακαλύψεις εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὴν φυσικὴν τοῦ στέμματος τοῦ Ἡλίου.

“Η Ἑλληνικὴ συμβολὴ εἰς τὸν τόμον αὐτὸν εἶναι σημαντικὴ καὶ ἐμφανίζεται διὰ τριῶν ἐπιστημονικῶν ἔργων: 1) τοῦ καθηγητοῦ κ. Μιχαὴλ Παπαγιάννη τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Βοστώνης, «Ἐπὶ τοῦ ἐξωτέρου τμήματος τοῦ στέμματος μέσφ διαστημικῶν φασιστρονομικῶν παρατηρήσεων», 2) τοῦ ὑφηγητοῦ καὶ Δ/ντοῦ τοῦ K.E.A.E.M. τῆς Ἀκαδημίας κ. Κων/νου Μακρῆ, «Ἐπὶ τῶν Surges, (ἀναπηρήσεων)», δηλαδὴ τὴν ἐντὸς τοῦ στέμματος ἐκτόξευσιν σκοτεινοῦ ὄλικοῦ κατὰ τὴν ἐμφάνισιν μιᾶς ἐκλάμψεως ἐπὶ τῆς ἥλιακῆς χρωμοσφαίρας, καὶ

3) τοῦ ὁμιλοῦντος «Ἐπὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ τοῦ δείκτου τῶν ἐμβαδῶν καὶ διαφόρων φαινομένων τῆς χρωμοσφαιράς, τοῦ στέμματος καὶ τοῦ μεσοπλανητικοῦ χώρου (κοσμικαὶ ἀκτῖνες)».

Ἡ παροῦσα ἔκδοσις ἐκτὸς τοῦ ὅτι πληροῖ ἐν κενὸν τῆς διεθνοῦς βιβλιογραφίας θὰ ἀποτελέσῃ χρήσιμον βούθημα τόσον διὰ τοὺς νεωτέρους ἐρευνητὰς τῶν χωρῶν τοῦ NATO, πολλοὶ τῶν δποίων παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας τοῦ Ἱνστιτούτου, ὃσον καὶ διὰ τοὺς ἐπιστήμονας τῶν λοιπῶν χωρῶν. Ἐπίσης ἡ ἀνὰ τὸν κόσμον κυκλοφορίᾳ τοῦ παρόντος τόμου συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν προβολὴν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐπιστημόνων τῶν ἀσχολουμένων μὲν θέματα ἡλιακῆς Φυσικῆς.

Ο Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Κ. Ἀλεξόπουλος**, παρουσιάζων τὴν ἐν φωτοτυπικῷ ἀντιγράφῳ ἐπανέκδοσιν τοῦ «Ἀπανθίσματος Φυσικῆς» ὑπὸ Ρήγα Βελεστινλῆ, εἶπε τὰ κάτωθι :

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Ἔνωσις Ἑλλήνων Φυσικῶν πανηγυρίζουσα μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων τὰ ἔκατὸν καὶ πεντήκοντα ἔτη ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας ἐκρινεῖ ὅτι ἐπιτυχής αὐτῆς συμβολὴ θὰ ἥτο ἡ ἐν φωτοτυπικῷ ἀντιγράφῳ ἐπανέκδοσις τοῦ «Ἀπανθίσματος Φυσικῆς» τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως Ρήγα Βελεστινλῆ τοῦ Θετταλοῦ. Τοῦτο διὰ νὰ καταδείξῃ ποῖα μεταξὺ ἄλλων ὅπλα ἔχειρισθησαν οἱ ἐθνεγέρται διὰ τὴν ἀφύπνισιν τοῦ Γένους καὶ τὴν κατάκτησιν τῆς ἔθνικῆς ἐλευθερίας.

Τὸ βιβλίον τοῦτο ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.

Τὸ βιβλίον προλογίζει ὁ κ. Μιχαὴλ Ἀναστασιάδης, καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Φυσικῶν ἐπιχειρῶν εἰς τὴν Εἰσήγησίν του νὰ προσδιορίσῃ τὸν τόνον καὶ τὴν ἀτμόσφαιραν ἐντὸς τῆς δποίας συνεγράφη τὸ «Ἀπάνθισμα Φυσικῆς», πρῶτον βιβλίον εἰς τὴν σειρὰν τῶν διαφωτιστικῶν συγγραφῶν τοῦ Ρήγα.